

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 13CoP/80/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4321204508
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Janka Benkovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:4321204508.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Janky Benkovičovej a sudcov JUDr. Daniela Ilavského a JUDr. Táne Šefčíkovej, vo veci manželky: A. A. B., narodená XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom B. XX, C., zastúpená: Advokátska kancelária JUDr. TAKÁČOVÁ, s. r. o., so sídlom Mariánska 1359/4, Nitra, a manžela: D. E. B., narodený XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom F. G. H. XXXX/XX, I., o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletému: J. B., narodený XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpený: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Levice, č. k. 10P/176/2021-428 zo dňa 16.06.2022, takto

rozhodol:

- Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku V. a VII. potvrdzuje.
- Odvolanie matky proti výroku IV. odmieta.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Levice, ako súd prvej inštancie, odvolaním napadnutým rozsudkom manželstvo účastníkov konania rozviedol (I. výrok). Na čas po rozvode manželstva zveril maloletého do osobnej starostlivosti matky (II. výrok). Ďalej rozhodol, že obaja rodičia sú oprávnení na čas po rozvode maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok (III. výrok). Otca zaviazal prispievať na výživu maloletého sumou 180,- eur mesačne, ktoré je povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom právoplatnosti výroku rozsudku o rozvode manželstva (IV. výrok). Ďalej upravil styk otca s maloletým, a to každý nepárny týždeň v roku od soboty od 11,00 hod. do nasledujúcej nedele do 17,00 hod. s tým, že rodičia sú navzájom oprávnení a povinní maloleté dieťa si odovzdať a prevziať stanovený čas pred bydliskom matky a matka je povinná maloleté dieťa na styk riadne pripraviť (V. výrok). Vo zvyšnej časti návrh zamietol (VI. výrok). O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (VII. výrok).

2. Prvoinštančný súd vec právne posúdil podľa § 24 ods. 4, 5, § 25 ods. 1, 2, § 62 ods. 1 až 5, § 75 ods. 1 Zákona o rodine (ďalej aj „ZoR“), článok 3 ods. 1, článok 9 Dohovoru o právach dieťaťa. Prvoinštančný súd uviedol, že po vyhlásení rozhodnutia a poučení o opravnom prostriedku sa účastníci konania vzdali práva na podanie odvolania proti výroku I., II., III., VI. a VII., z ktorého dôvodu v súlade s § 221 písm. a) Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“) predmetný rozsudok neobsahuje odôvodnenie v daných výrokoch. Ohľadne vyživovacej povinnosti maloletého považoval za dôvodné zaviazat' otca k vyživovacej povinnosti vo výške 180,- eur mesačne, keďže maloletý je v celodennej starostlivosti matky, ktorá je s dieťaťom na rodičovskej dovolenke a poberá len rodičovský prídavok a rodinné prídavky, pričom mesačné náklady u matky zohľadnil s bývaním vo výške 31,92 eur, prihliadol

na mesačné náklady, ktoré na jednu osobu v domácnosti pri 4 plnoletých osôb predstavujú sumu 31,92 eur. Otec dosahuje príjem (mzdu a invalidný dôchodok) vo výške 1 454,54 eura, jeho majetkové pomery sú lepšie ako matky, je výlučným vlastníkom bytu, v ktorom býva. Odôvodnené náklady na maloletého uznal vo výške 150,- eur na stravu, 30,- eur na ošatenie, 10,- eur na lieky, resp. zdravotnú starostlivosť (120,- eur na rok), 50,- eur na hygienické potreby (plienky, vlhčené utierky, kozmetika, a to všetko mesačne), ďalej konštatoval, že otec, ktorému maloletý nebol zverený do osobnej starostlivosti, má zachované všetky rodičovské práva a povinnosti, na styku s maloletým sa rodičia nevedia dohodnúť, keďže matka nesúhlasila aj s prespatím maloletého počas jednej noci u otca, pričom jej argumentácia spočívala v tom, že otec je psychiatrický pacient s tým, že po návrate od neho je maloletý vyhľadovaný, v noci po návrate od otca je plačlivý a otec tiež nedodržiava režim maloletého. Poukázal na styk realizovaný na základe dohody právnych zástupcov, pričom otec v rámci stretávania sa s maloletým, podľa názoru okresného súdu, akceptuje denný režim maloletého a v rámci realizácie styku vždy zabezpečí penzión, v ktorom maloletý dodržiava režim spánku, ktorú skutočnosť matka nenamietala a tiež ňou nebolo preukázané, že by otec maloletému počas styku podával nevhodnú stravu. Napriek doručeniu fotografií zo strany matky, ktoré mali preukazovať vyhľadovanie maloletého po styku s otcom, z dokumentácie bolo zrejmé iba to, že maloletý má k dispozícii jedlo (zrejme matkou pripravené), nepôsobil však plačlivo a vystresovane a tiež ňou neboli preukázané tvrdenia matky o absolvovaní celodenných výletov zo strany otca s maloletým. Dôkaz navrhnutý matkou, spočívajúci v plači maloletého v noci po styku, zachytený na nahrávke, nevykonal, keďže nebolo možné objektívne ustáliť dôvod plaču maloletého. Zo správ psychológa, ktorého otec navštevoval po prerušení spolužitia s matkou, resp. po vykázaní zo spoločného bydliska, ako aj návštev ambulantného psychiatra, ktorého otec pravidelne navštevuje, neboli zistené dôvody znemožňujúce starostlivosť otca o maloletého počas jednej noci, pričom matka nepoprela tvrdenia otca o tom, že maloletý nemá problém s otcom odísť a ani netvrdila, že je maloletý po ukončení dohodnutého styku od otca rozrušený. Mal za preukázané pozitívne city zo strany maloletého k otcovi, pričom do novembra 2021 rodičia žili v spoločnej domácnosti a otec po príchode z práce sa podieľal nielen počas pracovného týždňa, ale aj počas víkendov na starostlivosti o maloletého, ktorú skutočnosť matka nepoprela a aj v súčasnej domácnosti zabezpečil všetky potreby zodpovedajúce veku maloletého, teda nebolo preukázané negatívne správanie sa zo strany otca voči maloletému, vylučujúce, resp. obmedzenie styku s dieťaťom. Matka nepoprela, že by otec nedokázal počas spolužitia zabezpečiť základné potreby maloletého a jej výhrady smerovali v oblasti stravovania počas realizácie dohodnutého styku s otcom (jedenie bryndzových halušiek). Rovnako tvrdenie matky spočívajúce v psychiatrickej diagnóze otca, nepovažoval prvoinštančný súd za relevantné a vylučujúce spôsobilosť otca v starostlivosti o maloletého, keď zo správy ambulantného psychiatra, ktorého otec navštevuje od roku 2009 vyplýva, že u otca v súvislosti s liečbou jeho psychickej diagnózy nie sú reálne dôvody vylučujúce ho v osobnej starostlivosti o dieťa. Mal za preukázanú snahu matky obmedziť styk otca s maloletým, resp. skrátiť styk otca oproti dohodnutému styku v rámci prebiehajúceho konania. Pri rozhodovaní o úprave styku otca s maloletým prihliadol aj na presťahovanie sa matky do súčasného bydliska, čím otcovi styk s dieťaťom sťažila a tiež sa mu zvýšili náklady so zabezpečením penziónu za účelom dodržania spánkového režimu maloletého. Vzhľadom na konkrétnu situáciu by maloletý podľa návrhu matky nemal možnosť reálne utužovať vzájomný vzťah s otcom, ani priestor na rozvíjanie vzájomných vzťahov dieťaťa s príbuzenstvom otca. Poukázal na vedomosť matky pred uzatvorením manželstva a splodením dieťaťa ohľadne psychickej choroby otca, ktorá reálne nebránila výkonu osobnej starostlivosti zo strany otca o maloletého počas spolužitia rodičov. Taktiež pes nachádzajúci sa v domácnosti otca nepovažoval za prekážku zdržiavania sa maloletého v bydlisku otca, ktorého povinnosťou je dohliadať na bezpečnosť dieťaťa počas pobytu u neho. Taktiež počas spolužitia rodičov matka nechávala maloletého v prítomnosti predmetného psa. Zo správy o šetrení pomerov vyplýva, že otec vo svojej domácnosti zabezpečil všetky potreby pre maloletého, preto upravil styk otca s maloletým v rozsahu vyjadrenom v V. výroku, ktorý považoval za primeraný veku dieťaťa, jeho citovým väzbám s otcom, vzdialenosti bydlísk rodičov, režimu maloletého a rešpektujúc prednostne jeho záujem.

3. O trovách prvoinštančného konania rozhodol okresný súd podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala matka v zákonnej lehote odvolanie, a to do IV. výroku a V. výroku a žiadala, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o vyživovacej povinnosti otca tak, že otca zaviazhe prispievať na výživu maloletého sumou 250,- eur mesačne a ďalej žiadala, aby odvolací súd zrušil a vrátil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku V., eventuálne ho zmenil

tak, že upravi styk otca s maloletým každý nepárny týždeň v sobotu alebo v nedeľu podľa výberu otca od 14,00 hod. do 18,00 hod.

5. Podstatou odvolacích námietok matky boli odvolacie dôvody podľa § 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) a § 365 písm. d), f), h) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V napadnutých výrokoch považovala rozsudok súdu prvej inštancie za prekvapivý, neočakávala ho rozumne, a to vzhľadom na vek dieťaťa a na závery psychológa otca a tiež ho nepovažovala za rozumný, pričom poukázala na bezpečie dieťaťa ako jedno z kritérií najlepšieho záujmu maloletého, a to s poukazom na závery vyjadrené v bode 24. odôvodnenia napadnutého rozsudku, a to konkrétne správu psychológa, konštatujúceho aktuálnu hraničnú depresiu otca, ktorú psychologickú ambulanciu navštívil otec len v dvoch prípadoch na vlastnú žiadosť. Taktiež poukázala na selektívne hodnotenie psychologického nálezu prvoinštančným súdom, keď do úvahy vzal len časť z neho a nezaoberal sa obsahom svedčiacim o riziku pre maloletého, pretože zo psychologického nálezu jednoznačne vyplývajú poruchy alebo choroby, ktoré majú vplyv na pozornosť a sústredenie otca, ktorý bol stále nervózny, celé noci nespál a následne bol cez deň unavený a spal počas dňa, pričom starostlivosť o dieťa je 24 hodinová. Tiež poukázala na únavový syndróm, ktorým otec trpí, majúci za následok jeho únavu, stratu energie, neschopnosť sa koncentrovať a predvídať, pričom pri únave má vystupňovanú nervozitu, a keď je nevyspatý je agresívny verbálne aj brachiálne. Únavový syndróm otca má za následok, že otec prespí aj 16 hodín denne, a ak nespí, tak len nervózne chodí a obhrýza si nechty alebo sa kolíše zo strany na stranu, pričom psychológ uviedol, že otec v sebe kumuluje napätie a potom vybuchne navonok, z ktorého dôvodu môže otec na maloletého reagovať neprimerane a nakoľko rodičia sú vzorom pre deti a ich správanie deti zrkadlia, môžu otcove pesimistické ideácie ovplyvňovať vývin maloletého ohľadom depresívneho pohľadu na svet a nabádať ho k depresívnemu ladeniu. Poruchy uvedené psychológom mali vplyv na každodenné manželské spolužitie, otec užíva antidepresíva „Brintellix“, u ktorých sú uvedené vedľajšie účinky, medzi nimi spavosť a veľkú únavu popisuje aj psychológ v psychologickom náleze a otec aj v konaní vedenom na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 6Pc/55/2021 v odvolaní uznal, že nie je kompenzovaný pre značnú úzkosť a na kompenzáciu nepriaznivého zdravotného stavu má predpísanú zvýšenú dávku antidepresív a tiež sedatív, čo ho v značnej miere znevýhodňuje v práci. Taktiež poukázala na preukázateľné klamanie zo strany otca, ktorý tvrdil, že navštevuje psychológa, avšak potvrdil len dve sedenia, a to aj za účelom vyhotovenia psychologického nálezu, teda nepostúpil žiadnu psychologickú pomoc, jeho psychiater mu len formálne predpisuje lieky za účelom kompenzácie primárnej diagnózy, a to hypochondrickej poruchy, pričom poruchy uvádzané psychológom v jeho náleze, nie sú psychiatrom sledované a vedomosť o psychiatrickej diagnóze otca nemala, keďže otec len tvrdil, že má depresie pre neschopnosť lekárov mu pomôcť, čo malo byť dočasného charakteru a okrem diagnózy, o ktorej sa dozvedela v podaní v januári 2022, následne zistila, že bol liečený v psychiatrickej liečebni vo Veľkom Záluží. Poukázala tiež na afektívne správanie sa otca, ktorý raz vytrhol maloletého z postieľky, kričal po nej, že je stále s ňou, bude už s ním, dieťa sa bálo, plakalo a následne ho otec vzal do obývačky, kde ho hodil na gauč, ktoré afekty preukázala zvukovou nahrávkou v konaní vedenom pod sp. zn. 6P/181/2021, preto má dôvodnú obavu o maloletého počas styku s otcom na dlhší čas a je teda neprípustné, aby mal otec maloletého nepretržite 2 dni s prespatím. Prvoinštančný súd nevzal do úvahy relevantné skutočnosti majúce vplyv na bezpečnosť maloletého, nedôvodne odignoroval časť psychologického nálezu, ktorá predstavuje pre maloletého riziko z hľadiska jeho bezpečnosti a v napadnutom rozsudku nezdôvodnil, prečo bezpečie nevzal pri hodnotení dôkazov z hľadiska najlepšieho záujmu maloletého do úvahy. Lekárska správa od psychiatra nemá žiadnu výpovednú lehotu, a preto prvoinštančný súd mal vykonať ďalšie dokazovanie spočívajúce v znaleckom dokazovaní, aby boli pri určení styku eliminované možné riziká a poskytnutá zvýšená ochrana maloletému dieťaťu vo veku 1,5 roka. Znalecké dokazovanie navrhla vo veci skúmania osobnosti otca znalcom z odboru psychológia alebo psychiatria s akcentom na poruchy osobnosti a jej prejavy, majúce vplyv na bezpečie maloletého pri 2-dňovom styku s prespatím u otca a tiež zisťovanie tendencií ku klamstvu, z ktorých bol otec usvedčený viac krát. Ďalej odmietala interpretáciu súdu prvej inštancie uvedenú v bode 31 odôvodnenia napadnutého rozsudku o nepopretí neschopnosti otca postarať sa o maloletého, keďže presne popísala ako sa otec počas spolužitia o dieťa staral, nepomáhal jej, ako tvrdil, nikdy nič nevaril, sám dieťa nekúpil, občasné prebalenie a nakŕmenie pozostávalo z toho, čo ona nachystala alebo navarila, otcovi nič nehovorí režim maloletého, čoho dôkazom je aj jeho ďalšie dieťa, a to maloletá H., ktorej dával prvé jedlo až popoludní a tiež je maloletý po styku unavený, chodí spať skôr ako obvykle aj o hodinu a pol a nasledujúce dni nemá štandardný režim, je nervózny a uplakávaný. Otec taktiež nedbal na hygienu ďalšieho dieťaťa – dcéry H., nepoužíva klimatizáciu vo vozidle, veľa času trávil zamknutý v kúpeľni, kde bol minimálne hodinu a reagoval s tým,

že je chorý, nezdravé jedlá podával aj maloletej dcére H., ktoré jedlá jej podával vtedy, keď chcel vyzeráť v očiach maloletej lepšie a jej matka navarila, pričom v záujme dieťaťa je mať režim a doma varenú stravu. Z uvedeného dôvodu prvoinštančný súd nesprávne vyhodnotil schopnosť otca postarať sa o maloletého nepretržite 2 dni s prespatím u otca, reálne to nevie, maloletému sa snažila vždy navariť a všetko mu nachystať a pomoc mal s asistenciou inej osoby, čo vyplýva z vyjadrení a ním predložených fotografií. Poukázal na zdravotné problémy maloletého, ktorý má po styku hnačky, nevie sa dojesť, celú noc preplače a je plačlivý aj nasledujúce 2-3 dni. Z predloženej dokumentácie a fotografií, ktorými sa snažila preukázať vyhladovanie maloletého po styku s otcom, avšak prvoinštančný súd nevykonával dôkaz ňou navrhnutý spočívajúci v nahrávky preukazujúcej plač maloletého v noci po styku s otcom a nesprávne konštatoval v bode 31 odôvodnenia rozsudku nepreukázanie podávania nevhodnej stravy maloletému zo strany otca, ako aj realizáciu styku na základe dohody právnych zástupcov a jej snahu údajne otca obmedzovať v styku s maloletým. poukázal na okolnosti, za ktorých bol dohodnutý aktuálny styk, ako aj dôvody, prečo s takým stykom súhlasila, pričom si bola vedomá vzdialenosti medzi bydliskami, avšak bolo jej prisľúbené dodržanie denného režimu maloletého a podávanie vhodných jedál a tiež informovanie o plánoch ohľadne stráveného času otca s maloletým celý deň, čo otec prisľúbil, pričom ich podmienený súhlas si nemožno vykladať tak, že sa teraz snaží styk otca s maloletým obmedziť, a to práve z dôvodu, že nebola splnená podmienka zvládania daného styku zo strany otca a výklad jej súhlasu so stykom súdom nezodpovedá jej prejavenej vôli o jeho dočasnosti, ak maloletý styk nebude zvládať. Rozširovanie styku ani styk počas noci nie je pre maloletého vhodný, keďže nikdy v noci nebol bez nej, ani sám počas noci s otcom, s ktorým v noci nebol v prítomnosti otca 3/4 roka, otec navyše trpí zdravotnými problémami, ktoré popisala, keď v noci plakal, vždy bola pri ňom, ide o dieťa útleho veku, ktoré je na ňu veľmi privyknuté, otec sa nikdy o maloletého nestaral sám a už nie 24 hodín a už za aktuálneho styku má maloletý problémy a neverbálne prejavuje svoju nespokojnosť, stále konzumuje jedlo až kým nejde spať, dožaduje sa jej prítomnosti aj počas noci, ktorú celú preplače, máva hnačky a rozhádzaný režim. Po styku s otcom dňa 26.06.2022 maloletý trpel vážnou hnačkou niekoľko dní, preto vyhľadala lekársku pomoc, následne o 2 dni maloletý dostal horúčku, nádchu a chripel, čo je dôkazom o neschopnosti otca postarať sa o maloletého, ktorý je malý na absolvovanie cesty z B. do I. v rozsahu 113 km každý druhý víkend, keď pri dlhších cestách otec pri šoférovaní si injekčne aplikuje liek Tramal s povzbudzujúcim účinkom, tiež nepoužíva vo vozidle klimatizáciu a nepredložil súdu dôkaz o rezervácii penziónu, preto podľa nej klame. E-mailom ho informovala o zdravotných ťažkostiach maloletého dňa 05.07.2022 po dni strávenom s otcom, pričom mu oznámila nevhodnosť kúpania maloletého a návštevu kúpaliska, na čo otec reagoval opačne, znovu manipulatívne argumentoval a je schopný vyvolávať konflikt zo všetkého. Taktiež maloletému napriek neuloženiu povinnosti pribalila vždy všetky potrebné veci, avšak otec vyvoláva situácie, aby ju vtiahol do konfliktu, čo sa týkalo aj pribalenia krému s malým obsahom, hoci mal pribalený ďalší krém, a keď mal maloletý hnačku ju obvinil, že je to z jedla, ktoré mu zabalila, teda klamal, že maloletý požíval len ňou pripravenú stravu, čoho dôkazom bola stolica. Priložila čestné prehlásenia A. K., C. B. a L. B. preukazujúce ako sa maloletý po styku s otcom správa, ktorých zároveň navrhla predvolať ako svedkov. Tiež poukázala na to, že názor súdu na stravu (bryndzu) podávanú otcom počas styku, považovala za zľahčenie preukázania skutkového stavu, čoho dôkazom je aj odborná literatúra, podľa ktorej je bryndza nevhodná strava pre dieťa do 3 rokov. Otec jej navrhol styk s maloletým od 10,00 hod. do 18,00 hod. s čím súhlasila za podmienok, avšak daný styk pre maloletého nie je vhodný, vzhľadom na jeho neverbálne prejavy, ako aj zdravotné následky, pričom otec za dostatočný styk považoval už ten, ktorý sám navrhol a aj sa realizuje. Prvoinštančný súd tiež nevykonával dokazovanie vo veci vzájomných vzťahov maloletého s príbuzenstvom otca, no napriek tomu odôvodnil rozšírenie styku cez noc aj z dôvodu rozvíjania vzájomných vzťahov, hoci rodičia otca sa o maloletého nezaujímajú, a teda nie je vytvorená žiadna citová väzba, pričom na rozvíjanie vzťahov s príbuzenstvom otca nemusí byť maloletý prevážaný 2 krát do mesiaca 113 km do I. a naspäť, keďže sa s maloletým môžu stretnúť v mieste trvalého pobytu maloletého, čoho sú si aj vedomí. Poukázala na svoj odchod pred otcom do bezpečného ženského domovu s jednou igelitkou, bez peňazí a na utajenom mieste žila niekoľko mesiacov, pričom išlo o dočasné bývanie a jediná možnosť bola nasťahovať sa k jej rodičom. Aktuálna realizácia styku nezodpovedá potrebám maloletého a rozšírenie styku na 2 dni s prespatím je absolútne v rozpore s najlepším záujmom dieťaťa, obzvlášť ak okresný súd nedokazoval vôbec alebo len formálne pristúpil k dokazovaniu v oblasti bezpečnosti dieťaťa. Matka podala odvolanie aj do IV. výroku o vyživovacej povinnosti otca, proti ktorému sa síce vzdala práva podať odvolanie, avšak otec sa odvolania nevzdal, preto predmetný výrok nenadobudol právoplatnosť a vzhľadom na zmeny, ktoré nastali v súvislosti s nárastom cien a inflácie, zmenila názor a podala odvolanie aj do daného výroku. Namietala, že prvoinštančný súd nezohľadnil jej výdavky v súvislosti s nákladom na plyn, ako mesačný výdavok s bývaním, keďže varí na plynovom sporáku a kupuje plynové bomby. Nesprávne

vyrátal aj mesačné náklady na bývanie, keďže rodičom platí 150,- eur, čo je nižšia suma, ako by platila za prenájom garsónky v A., namiesto uznania výdavku 150,- eur, spočítal výdavky rodičov na energie a tieto rozdelil medzi 4 osoby, čo považovala za nesprávne, pretože spotreba maloletého sa nemá brať do úvahy, pretože elektrinu, vodu a pevné palivo potrebuje aj dieťa, teda celkovú sumu mal prvoinštančný súd prerátat' na 5 osôb a ako oprávnený výdavok uznať sumu 51,06 eura za 2 osoby mesačne. Tiež poukázala na ďalšie výdavky, a to poplatok za komunálny odpad vo výške 29,58 eura na 2 osoby ročne a tiež výdavky za hračky, ktoré maloletý potrebuje na zabezpečenie svojho vývinu, a tiež na drogériu a plienky. Poukázala na otcom vybavenú domácnosť, do ktorej kupovala veci už za trvania manželstva, avšak ona si musí jednotlivé vybavenie zaobstarávať postupne, a to aj z dôvodu, že maloletému varí.

6. Matka následne v rámci odvolacieho konania zaslala súdu doplnenie odvolania o nové skutočnosti, podľa ktorých bol maloletý na styku s otcom dňa 18.09.2022, pričom po styku maloletý hnačkoval od 19,30 hod. až do stredy 21.09.2022, a to kým nezaspal, počas noci sa budil, dostal horúčky, preto navštívila pediatrickú ambulanciu, kde mu boli predpísané lieky a nariadená diéta a po styku s otcom sa dostal maloletý do normálu po týždni. Otec počas styku podával maloletému ním pripravenú alebo kúpenú stravu. Poukázala na opätovnú situáciu po styku s otcom, ktorý podával maloletému stravu ním pripravenú alebo zakúpenú, maloletý mal opäť po styku hnačky, vracal a horúčky, preto možno predpokladať, že otec nepodáva maloletému vhodnú stravu alebo formou hnačiek a vracania prejavuje maloletý stres po styku, z ktorého dôvodu mal súd skúmať dôvody, prečo tento stav styku nastáva. Tiež mal maloletý po uvedenom styku s otcom škrabanec nad hornou perou, je živší, preto si vyžaduje vyššiu sústredenosť a pozornosť, otec maloletého neustriehol a sám uviedol ovplyvnenú sústredenosť liekmi. V súvislosti s neuznanými nákladmi na bývanie jej osoby a maloletého vo výške 150,- eur poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR II.ÚS 730/2014-17 zo dňa 28.10.2014.

7. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky navrhol rozsudok prvoinštančného súdu v V. výroku ako vecne správny potvrdiť a vo výroku IV. odmietnuť ako neprípustné podľa § 386 písm. a) CSP, keďže matka sa vzdala práva podať odvolanie do výroku o výške vyživovacej povinnosti a tiež poukázal na vzdanie sa práva podať odvolanie zo strany matky voči všetkým výrokom okrem výroku V. ohľadne úpravy styku s maloletým. Matkou uvádzané dôvody ohľadne úpravy styku s maloletým sa podľa otca nezakladajú na pravde, ide o pravidelne sa opakujúce praktiky matky so snahou zavádzať súdy, dosiahnuť jeho úplnú citovú a materiálnu degradáciu, poukázal na arogantnú a útočnú povahu matky, čo bolo preukázané SMS správami a jej vyjadreniami, obsahujúcimi extrémne vulgárne spôsoby útokov, či už voči jeho osobe, alebo tretím osobám. Vopred premyslenými krokmi sa snažila vytvoriť status chránenej osoby, jeho následné vykázanie zo spoločného obydlija, avšak následne bolo zastavené priestupkové konanie voči jeho osobe pre neexistenciu dôkazu o jej údajnom napadnutí. Od vydania napadnutého rozhodnutia bol oprávnený sa stretávať s maloletým každý nepárny týždeň v roku od soboty od 11,00 hod. do nedele do 17,00 hod., od ktorej doby prešli 3 mesiace a maloletý je starší a vyspelejší, jeho vek korešponduje s rozhodnutím súdu stráviť s ním 1 celý deň za 2 týždne a nie len 8 hodín každú druhú nedeľu, maloletý ho pozná, ako aj svoju sestru H., zaspí pri ňom bez akéhokoľvek stresu, cíti dôveru aj k svojej sestre a styk s maloletým od februára 2022 prebieha bezproblémovo. Počas realizácie styku pozoruje na maloletom radosť a spokojnosť a nikdy nevznikla situácia, že by sa maloletý dožadoval prítomnosti matky. Maloletému nosí na stretnutie veľa hračiek, má rád aj edukatívne hračky, avšak zatiaľ z časového hľadiska nemá možnosť si vziať maloletého domov do svojho bytu, preto sa mu snaží vybaviť izbu v tom istom penzióne, kde je aj ihrisko a v rámci spoločných aktivít chodia na dlhé prechádzky pri rieke Turiec, počas zlého počasia navštevujú platené vnútorné ihrisko v A.. S maloletým bol tiež na kúpalisku, užíval si termálnu vodu, pričom matka mu dala podmienku, podľa ktorej najbližšiu nedeľu nepôjde na kúpalisko, vraj z dôvodu gastronomických a respiračných problémov, pričom dodržal denný režim s maloletým, s ktorým bol na izbe v penzióne, kde si pospal a oddychnutý strávili na kúpalisku len 1,5 hodiny, v ten deň bolo veľmi teplo a kúpali sa výlučne v detskom bazéne s príjemnou vodou. Matka účelovo obmedzuje, aby sa maloletý na neho príliš neviazal, čo považuje za patologické správanie, napriek tomu svoje slovo dodržal, no matka mu na opätovnú výzvu nezaslala lekársky nález, ani kontakt ošetrojúceho lekára, čím porušila jeho právo na informácie o zdravotnom stave maloletého. Poukázal na výmenný list priložený matkou k odvolaniu, v ktorom sa píše len o hnačke a riedkej stolici a nie je tam zmienka o respiračnom ochorení, ale maloletý má od narodenia riedku stolicu, ak by mal hnačku, mal by bolesti brucha a zlú náladu, no pri riedkej stolici nikdy nevykazoval známky bolesti. Taktiež zo strany lekára podľa výmenného lístka išlo len o konštatovanie vyjadrenia matky, ktorý dôkaz si účelovo zabezpečila pre odvolacie konanie. K čestným prehláseniam osôb predložených matkou k odvolaniu z radov jej rodiny sú tieto identické po formálnej stránke, ako aj obsahovej a nasvedčujú písaniu zo strany matky, ktoré

boli následne podsunuté daným osobám, pričom skutočnosti v nich uvedené sa nezakladajú na pravde. Maloletému dáva dostatočné množstvo jedla a neustále má k dispozícii fľašku s vodou, keď je sním, nikdy neplače za matkou a nie je nervózny či plačlivý. Dal do pozornosti aj disproporcie výpovedí matky, ktoré učinila na pojednávaní a názorov prezentovaných s patričnou prípravou v písomných prejavoch. Matka vo vopred nepripravenej výpovedi na pojednávaní vypovedala inak ako v písomných podaniach. Maloletému nerobí problém cestovať, má pohodlnú autosedačku a už počas spoluzitia s matkou chodili s autom na veľké vzdialenosti, ako je Budapešť, Martin, Banská Bystrica, v jeho byte má maloletý kompletne vybavenie. Stretnutia s maloletým ho stoja veľa peňazí ohľadne pohonných hmôt a ceny ubytovania v penzióne a tiež je mu ľúto, že v rámci momentálneho styku nemôže byť maloletý so starými rodičmi, ktorí ho majú veľmi radi, no pre svoj vek a zdravotný stav jeho matky nie je možné absolvovať tak dlhú cestu. Pokiaľ matka tvrdila, že nebol maloletý v noci bez nej, uvedené sa nezakladá na pravde, keďže nie raz v spoločnej domácnosti zostala do rána pozeráť televízor v obývacej izbe, niekedy tam aj spala a on sa v noci sám staral o maloletého a tiež neustále zavádza súd rôznymi výmyslami, že je neustále ospalý, slabý a určuje mu diagnózy namiesto lekárov, pričom mu nie je známe ako by s uvedenými diagnózami, ktoré mu sama stanovila, vedel existovať, chodiť do práce a živiť rodinu, pričom počas svojej kariéry zastával veľa vedúcich funkcií, bol aj prednostom okresného úradu, viedol krízový štáb okresu, prijímal rôzne návštevy z Ministerstva vnútra SR. Bol u psychológa, keď cítil potrebu a navštevoval psychiatrickú ambulanciu, aby riešil problém s depresiou, ktorej príčinou boli v danom období krízové situácie v rámci ich spoluzitia, ale jeho stav je teraz stabilizovaný, čo preukazuje aj lekárske potvrdenie, avšak matka neustále rozoberá správu od psychológa, ktorý konštatoval, že zle na neho pôsobilo bezdôvodné vyhodenie matkou z domu a následne matka odišla s maloletým zo spoločnej domácnosti, v dôsledku čoho nevidel dieťa 2,5 mesiaca. Matka potom prišla s príbuznými a odniesla väčšinu vybavenia domu a na jeho ľarchu zostalo platenie hypotéky. Neustále rozoberá vedľajšie účinky liekov, ktoré užíva a aj lekár sa vyjadril, že ich dobre toleruje, pričom aj matka užíva lieky predpísané kardiológom a on na ňu neútočí. K ostatným tvrdeniam uviedol, že išlo o fabulácie zo strany matky, pretože k maloletému sa vždy správal maximálne citlivo, ako aj voči jeho matke a na vyhrotenej situácii pred rozvodom mala podiel aj matka rovnaký, ak nie väčší. V jeho prítomnosti nebola matka nikdy submisívna, jej útoky boli smerované voči nemu často a z vypočítavosti, čoho dôkazom je aj ňou predložená nahrávka, ktorá preukazuje len to, ako sa pri vzájomnej hádke vyjadril, čo je v porovnaní s výrazmi matky len slabým slovom. Od počiatku matka vedela o jeho problémoch so zažívacím traktom, a to chronickým zápalom žalúdka a dvanástnika, ktorého príčina nebola známa, ako aj o jeho vyšetreniach na gastroenterológii s tým, že sa nenašla príčina potiaží, preto sa pokúšal zistiť, či ťažkosti nie sú psychosomatického charakteru, teda že môže trpieť hypochondrickou poruchou, čo sa nepotvrdilo ani nevyvrátilo. Taktiež nie je pravdou, že by mal styk upravený súdnym rozhodnutím s maloletým v rozsahu 2 dní, keďže to spolu činí len 28 hodín, čo je 1 deň a 4 hodiny a z toho je 8 hodín spánku, pričom maloletý spáva poobede len 2 hodiny a nie 3, ako matka uvádza. Teda počas spoluzitia bol maloletý v noci bez matky veľa krát, keďže bola v inej izbe a on sa o syna staral, maloletý má dostatočný vek, aby bol 1 noc počas 2 týždňov bez matky, vie sa o neho plnohodnotne postarať a netrpí diagnózami stanovenými výlučne matkou a nie odborníkmi. Matka nemôže mať vedomosť, kedy chodí on spať, keďže nežijú v spoločnej domácnosti, sedatíva užíva len v minimálnej dávke a nie je malátny z nich, veľa krát maloletého utišoval a dával mu v noci piť mlieko a tiež sa nestará o neho len matka, keďže on platí výživné a fyzicky sa o maloletého stará každú druhú nedeľu, pričom pre prevzatí je maloletý spokojný, spoznáva ho, ako aj svoju sestru a teší sa na spoločné chvíle, ako aj hračky. Trasa z B. do I. je pre maloletého bežnou vzdialenosťou, popieral, že by si aplikoval injekčne počas jazdy Tramal, a to ani vo forme tabliet, v rozumnej miere môže použiť klímu, ktorá veľkej časti aj zdravej populácie škodí, ale počas jazdy robí časté prestávky na občerstvenie. Ohľadne podozrievania matky, že si neprenajíma izbu v penzióne ho nežiadala o uvedenie názvu penziónu a v prípade potreby vie o tom predložiť doklad. Dňa 05.07.2022 mu dala sebavedomo a direktívne podmienku, kedy si maloletého odovzdá a kedy nie, z čoho je zrejmé, že sa otca nebojí a v správe deklaruje svoju nadradenosť. O maloletého sa stará tak, aby nemal z pozitívneho jedla gastronomické problémy a matka sa vymýšľa o zlom zdravotnom stave maloletého po styku s ním v snahe brániť tráveniu času s maloletým dlhší čas. Výšku výživného stanovenú prvoinštančným súdom považoval za hraničnú, pričom vyššia suma by ohrozila jeho existenciu a hlavne možnosť navštevovať maloletého, ktorému zabezpečuje od mesiaca júl všetko potrebné pri návšteve. Poukázal na nález ÚS ČR z 15. marca 2016 sp. zn. III.ÚS 2298/15 ohľadne úpravy styku rodiča s dieťaťom.

8. K doplnenému odvolaniu matky otec vo vyjadrení vyjadril podozrenie o jej duševnom zdraví vzhľadom na snahu matky urobiť čokoľvek pre skrátenie jeho styku s maloletým, pričom ide o neustále vopred

plánované kroky sledujúce určitý cieľ tak, ako naplánovala vystaňovanie spoločného domu bez jeho prítomnosti, vytvára priestor pre ďalšie klamstvá v dôsledku čoho prestala maloletému pribaľovať stravu v rámci jeho realizovaného styku a z výmenného lístku je možné vyhodnotiť iba to, že ide o subjektívne podanie matky a objektívne zistenia o negatívnom internom náleze, čím nie sú preukázané tvrdenia matky. Tvrdil, že maloletý má počas styku, kedy je aj s jeho sestrou, nutrične vyrovnanú a energeticky hodnotnú stravu a stavuje sa bežne ako deti v jeho veku, veľa sa hrá a poobede spí v izbe v penzióne, počas stráveného času je spokojný a vyrovnaný. Na jednej strane matka uvádzala, že je normálne, ak sa maloletý poraní alebo udrie, čo odôvodňuje tým, že žijú na dedine a majú dvor a na druhej strane tvrdí opak, že maloletý sa nemôže poraniť, keď s ním trávi čas, pričom z vyhotovených fotografií vidí, že sa s maloletým hrajú na detských ihriskách, a to aj v čase zlého počasia, kedy navštevujú vnútorné ihriská pre malé deti, pričom maloletý sa pri hraní dňa 18.09.2022 neporanil, ale nechťom sa poranil pri jedení kukuričnej chrumky na hornej pere, z čoho matka urobila nezmyselnú kauzu. Na fotografiách tiež vidno doudierané celé nohy maloletého, čo matka neuvádzala a maloletý sa poranil, keď bol s matkou, ale drobný škrabanec od nechta je už podľa nej veľká nezodpovednosť. Vyjadril pochybnosť o matkou vyhotovených fotografiách nezobrazujúcich skutočné zvratky maloletého, keďže hmota na fotografii nie je seknutá žalúdočnou kyselinou, maloletý celý deň pil ovocnú šťavu červenej farby, ktorú vo zvratkoch nie je vidno, v údajných zvratkoch nie sú stopy po nohách maloletého, ani medzi maloletým a zvratkami, pričom maloletý sa nemohol oddialiť od údajných zvratkov bez toho, aby zanechal stopy na podlahe a tiež nie sú žiadne stopy po zvratkoch na oblečení maloletého, ani že by bol slabý a vysilený. Napriek pripusteniu opaku nie je nič neobvyklé, že deti majú žalúdočné problémy a matka len dokazuje klamstvá o údajnom zlom zdravotnom stave maloletého po čase strávenom s ním, aj tvrdením, že údajný zlý zdravotný stav môže byť prejavom stresu so styku s ním, pričom je nepochopiteľné, že by práve tento kontakt mal byť príčinou toho, že maloletý mal hnačku, zvracal a dokonca, že by mal v dôsledku toho teplotu.

9. Matka vo vyjadrení k vyjadreniu otca popierala jeho tvrdenia, že mu bránila/bráni v styku, ktorý sa nerealizoval len raz dňa 19.03.2022, a to z dôvodov na strane otca z finančných a zdravotných, pričom otec neuviedol, v ktorom konkrétnom dni sa styk s maloletým nerealizoval z dôvodov na jej strane, keďže tomu tak nebolo, a teda preukázateľne nehovorí pravdu, maloletý sa s otcom stretáva každý druhý víkend v sobotu aj v nedeľu alebo jeden celý deň podľa vlastného výberu a k presťahovaniu došlo len kvôli otcovi a jeho správaniu. Zotrvávala na tom, že maloletý zvracal celú noc a mal hnačky dňa 18.09.2022, po dni strávenom s otcom, pričom boli prítomní aj jej rodičia, maloletého nemohla nechať v ovracanom oblečení a strava, ktorú mu otec podáva je nevhodná, keďže to vie posúdiť, nakoľko 7 rokov bola svedkom podávania stravy otcovej dcére H., počas času, ktorý trávila v ich domácnosti, čo predstavovali polotovary, vyprážené mäso a syr a množstvo čipsov, pričom otec by si mal naštudovať vhodné jedlá pre maloletého. Popierala tvrdenia otca, že si maloletý na ňu nespomenie, keďže slovo „mama“ opakuje celý deň. Odmietala tvrdenia otca o jej nejakých praktikách, o zavádzaní súdu a o vopred niečom naplánovanom, že by dom zostal neobývateľný a fotografiami preukázala, ktoré veci odniesla, ako aj stav domu. Taktiež nie je pravda, že otcovi stanovuje diagnózy, ktoré sú popísané v nálezoch psychiatra a psychológa, predložené v konaní samotným otcom a aj z jeho vyjadrenia vidieť jeho povahové rysy a charakter odzrkadľujúce diagnózy stanovené psychiatrom a psychológom. Ona neužíva žiadne lieky, ide o výmysel otca a v trestnom konaní zbavila lekárku mlčanlivosti, keďže žiadne lieky od nikoho dlhodobo neberie a ani kardiológ jej nikdy žiadne lieky nepredpísal. Jediná jej aktuálna diagnóza je post traumatická stresová porucha, ktorú nadobudla s otca a zo života s ním. Poukázala na začaté trestné stíhanie dňa 01.05.2022 pre trestný čin týrania blízkej a zverenej osoby, pričom uznesením zo dňa 20.09.2022 bol do trestného konania pririaty znalec a ona sa podrobila výsluchu vyšetrovatelkami a vyšetrovaniam u znalkyni, ktorá sa pred vyšetrovatelkou vyjadrila o post traumatickej stresovej poruche.

10. Otec vo vyjadrení k vyjadreniu matky zotrval na tom, že všetky stretnutia s maloletým prebehli bezproblémovo, naposledy dňa 16.10.2022, kedy mal opäť maloletý zabezpečenú izbu v penzióne, kde si pospal, v izbe sa aj naobedoval a následne sa hral so svojou sestrou, na záver trávili prechádzku, teda mal plnohodnotný deň a nevznikla žiadna situácia, s ktorou by si nevedel poradiť. Maloletý neprejavuje žiaden stres a nerozlišuje, či je s ním, alebo s matkou. Netvrdil, že mu matka bráni v styku tým, že by mu maloletého neodovzdala v zmysle rodičovskej dohody, ale vyvíja kroky a fabuluje vo svojich vyjadreniach, aby nemohol vziať maloletého do svojho bytu a byť s ním od soboty do nedele, a keď vyjadril požiadavku na dlhší čas s maloletým, mu navrhla, aby jeho čas sa skrátil z 8 hodín na 4 za 2 týždne. Opätovne tvrdil, že matka celý incident maloletého s údajnými zvratkami umelo zinscenovala a nepozná akú stravu maloletému podáva ani to, akú stravu dával svojej dcére vo veku, v ktorom

je maloletý, keďže sa vtedy ešte ani nepoznali. Popieral taktiež nevhodnú stravu poskytovanú ním jeho dcére H., keďže jej varieval rozmanitú stravu, vie variť rozmanité jedlá a taktiež strava podávaná maloletému nemôže zapríčiniť zdravotné ťažkosti dieťaťa. Objektívny nález lekára je vždy negatívny a potvrdzuje zdravý zdravotný stav maloletého po odovzdaní matke. Ak by mal maloletý vážne zdravotné problémy, tak by sa mali urobiť odbery krvi a výtery, pre účely kultivácie a zistenia druhu infekcie. Maloletý je počas času s ním spokojný a šťastný, čo dokazujú aj fotografie a videonahrávky a ďalšie tvrdenia matky považoval za nepodložené nepravdy. Tiež poukázal na to, že matka užívala lieky na riedenie krvi po diagnostikovaní trombofílie.

11. Matka vo vyjadrení k vyjadreniu otca poukázala na vykreslenie jeho osoby ako dokonalého otca a partnera, avšak v dôsledku jeho osoby museli ujsť do krízového centra, pričom maloletý mal vtedy len 11 mesiacov a klamstvá otca boli preukázané viackrát počas súdnych pojednávaní. Naďalej tvrdila, že maloletý nie je zvyknutý byť len s otcom, ktorý na vlastné oči videl, ako maloletý po stretnutí s ním vracia a je mu zle. Otcom uvádzaná trombofília počas tehotenstva nemá súvis s konaním, pričom práve otec užíva lieky vydané na predpis od rôznych lekárov vrátane antidepresív, antipsychotík a sedatív od psychiatra majúce podľa vlastného vyjadrenia otca tlmiaci účinok a obmedzujú ho v práci a tiež nakúpil veľké množstvo voľno predajných liekov, ktoré mu niekto nekontroluje. Maloletý mal po stretnutí s otcom dňa 16.10.2022 obuté tenisky, s ktorými sa tiež vrátil po stretnutí s otcom, teda nebolo nutné, aby otec tenisky kupoval a tie si aj ponechal a strava, ktorú mu otec podáva je nevhodná, pričom dôvodom ich hádok bola tiež strava podávaná dcére otca z prvého vzťahu, kedy otec varil len, keď nemal depresie a boli to výlučne polotovary, pretože nič iné variť nevie. Dieťa otca z prvého vzťahu nie je dôkazom skutočnosti, že je dobrý otec, pričom dcéru nemá otec zverenú do výchovy a nie je morálnym vzorom pre svoje deti.

12. Otec vo vyjadrení k vyjadreniu matky poukázal na osočovanie z jej strany z nepráv a vykresľovanie jeho osoby ako tyrana a nezodpovedného človeka, pričom súd si z reakcií vie vyhodnotiť, kto je v postavení útočníka a kto sa bráni útokom, nemá záujem predlžovať konanie a odďaľovať rozhodnutie.

13. Matka vo vyjadrení k vyjadreniu otca poukázala na typický obsah jeho podania so snahou dosiahnuť ľútosť nad ním, styk s maloletým prebieha ako doteraz, otec ústnu neformálnu rodičovskú dohodu dodržiava a pre maloletého chodí načas a včas ho prinesie aj naspäť, pričom posledné 2 mesiace nemal zažívacie ťažkosti, ale od otca sa vracia nadmieru unavený a pýta si jedlo, ktoré nemá v dosahu, ale vie si ho už vypýtať a ukázať čo chce a naďalej má po styku nekludnú noc, budí sa a vykrikuje.

14. Následne matka doručila znalecký posudok vyhotovený v trestnom konaní vednom vo veci trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby znalkyňou PhDr. Zuzanou Bielikovou, v ktorom matka odpovedala na otázky vyšetrovatelky, z ktorého dôvodu trvala na potrebe vykonania znaleckého dokazovania, aby boli pri určení styku eliminované možné bezpečnostné riziká a poskytnutá zvýšená ochrana maloletému. Ďalej matka doručila dodatok znaleckých posudkov k znaleckému posudku č. 94/2022, č. 1/2023 a znalecký psychiatrický posudok č. 2/2023 vyhotovené v trestnom konaní, z ktorých vyplýva, že je pravdovrná a trpí post traumatickou stresovou poruchou, vzhľadom na závery znaleckých posudkov bude voči otcovi vznesené obvinenie. Vzhľadom na dlhšie časové obdobie a vzdialenosť od otca nie je schopná mu vzhľadom na post traumatickú stresovú poruchu odovzdávať, preto je preberané starým otcom z jej strany, keďže nie je v stave sa s otcom maloletého stretnúť osamote pre neustály strach a považuje sa za obeť trestného činu. Ďalej uviedla, že styk otca s maloletým prebieha pravidelne tak, ako bolo dohodnuté každú nepárnu nedeľu od 10,00 hod. do 18,00 hod., kedy otec chodí pre maloletého s niekým, a to väčšinou s 13 ročnou dcérou H., párkrát so svojim otcom a raz so svojou matkou, ale o dieťa sa nikdy sám nestará a maloletý je po styku s ním umrŇčaný, vyhľadáva jedlo a noc po styku má vždy nepokojnú, stáva sa, že aj niekoľko dní po styku je maloletý nepokojný, a po necelom dni strávenom s otcom viackrát vracal a mal hnačky, prečo musela vyhľadať lekársku pomoc.

15. Matka tiež doručila uznesenie vyšetrovateľa PZ o začatí trestného stíhania otca maloletého ako obvineného z trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby.

16. Vo vyjadrení zo dňa 20.03.2024 navrhla prenesenie príslušnosti z Okresného súdu Levice na Okresný súd Martin, nakoľko má maloletý 2 roky s trvalým pobytom v obci B., trvala na vykonaní znaleckého dokazovania, maloletý nikdy a nikde neprespával bez nej, vždy spali iba doma s výnimkou núteného bývania v bezpečnom ženskom dome. Poukázala na dobu uplynutú od vydania napadnutého

rozsudku, pričom maloletý je vo veku, kedy vie vyjadriť svoj názor, v ktorom smere nebolo vykonané žiadne dokazovanie, preto skutkový stav už neobstojí a navrhla zabezpečiť vykonanie dokazovania výsluchom maloletého, ktorý má 3 roky a 3 mesiace. Styk otcom s maloletým sa uskutočňuje každú nepárnu nedeľu od 10,00 do 18,00 hod. no nie je bezproblémový, keďže maloletý plače a vyjadruje nevoľu ísť z domu a po styku uteká za ňou.

17. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 3 ods. 5 CMP), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku V. a v závislom výroku o trovách prvoinštančného konania podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

18. Pokiaľ ide o odvolanie matky do výroku IV. o vyživovacej povinnosti otca, odmietol ho podľa § 386 písm. b) SCP.

19. Podľa § 387 ods. 1, 2 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

20. Po oboznámení sa s obsahom spisu a s odvolaním napadnutým rozhodnutím prvoinštančného súdu, odvolací súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie je vo výroku V. vecne správne, prvoinštančný súd predmetnú vec ohľadom úpravy styku otca s dieťaťom skutkovo aj právne správne posúdil. Odvolací súd (v súlade s vyššie citovaným ustanovením § 387 ods. 2 CSP) sa v celom rozsahu stotožňuje i s odôvodnením jeho rozhodnutia, ktoré je dostatočne podrobné, ale je i jasné, zrozumiteľné, presvedčivé a logickým spôsobom sa vysporiadava so všetkými relevantnými skutkovými i právnymi otázkami a aspektmi, a teda spĺňa zákonné kritéria odôvodnenia uvedené v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Súd prvej inštancie skutkové tvrdenia náležitým spôsobom posúdil súhrne v celom rozsahu a aj ich náležite vyhodnotil (rešpektujúc zásady formálnej logiky). Odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku preto poukazuje len na určité najzásadnejšie aspekty, ktorými reaguje na argumenty matky v odvolaní týkajúce sa úpravy styku otca.

21. Z obsahu spisu vyplýva, že v prejednávanej veci rozhodoval prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvoде manželstva, pričom maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti matky s právom oboch rodičov na čas rozvoде maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok.

22. K vyživovacej povinnosti otca prvoinštančný súd zaviazal sumou 150,- eur mesačne. Po vyhlásení rozsudku prvoinštančného súdu sa účastníci konania vzdali práva podať odvolanie proti výroku I. o rozvoде manželstva, II. o zverení maloletého do osobnej starostlivosti matky, III. o zastupovaní a spravovaní majetku maloletého oboma rodičmi, VI. o zamietnutí návrhu vo zvyšnej časti a VII. o trovách konania, pričom podľa obsahu zápisnice z pojednávania konaného dňa 16.06.2022 sa po vyhlásení napadnutého rozsudku, jeho zdôvodnení a poučení o opravnom prostriedku, matka vzdala práva podať odvolanie vo všetkých výrokoch okrem výroku V. o úprave styku a otec sa vzdal práva na podanie odvolania okrem výroku IV. o vyživovacej povinnosti, kolízny opatrovník sa vzdal práva na podanie odvolania vo výrokoch II. až VII., teda okrem výroku I. o rozvoде manželstva.

23. Podľa článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi, najlepší záujem dieťaťa. Na najlepší záujem dieťaťa odkazuje Dohovor o právach dieťaťa aj vo svojom článku 18 (rodičovská zodpovednosť). Ako konštatuje Výbor pre práva dieťaťa vo Všeobecnom komentári č. 14 (2013) z 29.05.2013 o práve dieťaťa na prvoradé zohľadnenie jeho najlepšieho záujmu (čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa), obsah komplexného pojmu najlepší záujem dieťaťa treba stanovovať podľa konkrétnych prípadov. Najlepší záujem dieťaťa ako pružný a adaptabilný pojem treba prispôbiť a definovať podľa konkrétnej situácie dotknutého dieťaťa, zohľadniť jeho osobný kontext, situáciu a potreby. Najlepší záujem dieťaťa treba pri jednotlivom rozhodnutí určiť vo svetle špecifických okolností situácie konkrétneho dieťaťa. Najlepší záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri prijímaní všetkých potrebných opatrení. Posúdenie najlepšieho záujmu dieťaťa je jedinečnou činnosťou, ktorú treba uskutočniť v každom

jednom prípade vo svetle konkrétnych okolností každého dieťaťa súvisiacich s jeho individuálnymi charakteristikami ako sú napr. vek, pohlavie, stupeň zrelosti, skúsenosti, telesné, zmyslové alebo intelektuálne postihnutie, sociálny kontext, v ktorom dieťa žije (prítomnosť alebo absencia rodičov, kvalita vzťahov dieťaťa s rodičmi, prostredie, v ktorom dieťa žije z pohľadu bezpečnosti) atď. Do posúdenia najlepšieho záujmu dieťaťa zahrňame aj jeho názory, identitu, starostlivosť, ochranu a bezpečnosť, zraniteľnosť dieťaťa (zdravotné postihnutie, príslušnosť k menšinovej skupine, štatút utečenca alebo žiadateľa o azyl, obeť násillia, život na ulici atď.), právo na zdravie, na vzdelanie.

24. V prípade potenciálneho oddelenia dieťaťa od jeho rodiča je nevyhnutné posúdiť a určiť najlepší záujem dieťaťa (čl. 9, 18 a 20 Dohovoru o právach dieťaťa). Dohovor chráni právo dieťaťa na rodinný život. Dieťa oddelené od rodiča má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho najlepším záujmom (čl. 9 ods. 3).

25. Ustanovenie § 24 ods. 4, 5 Zákona o rodine zdôrazňuje dôležitosť kooperácie rodičov maloletého dieťaťa a dôležitosť prítomnosti oboch rodičov pri výchove ich dieťaťa, ak o ňu majú obidvaja záujem a ak je dieťaťu na prospech. Súčasťou práv maloletého dieťaťa je aj udržiavanie rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Nad záujem maloletého dieťaťa ale nemožno nadradzovať spôsob fungovania vzťahov jeho rodičov. Pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov, a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

26. Pri úprave styku dieťaťa s rodičom súd rešpektuje právo dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a prihliada na jeho citové väzby, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia, pričom zároveň rešpektuje právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany oboch rodičov a na udržiavanie pravidelného osobného styku nielen s matkou, ale aj s otcom, ktorému nebolo zverené do osobnej starostlivosti. V záujme zachovania zdravého vývinu maloletého dieťaťa je potrebné udržiavať styk s otcom, zachovať a upevniť citové väzby s otcom tak, aby dieťa malo pozitívny mužský vzor pri ďalšom fyzickom i psychickom vývoji.

27. Vzťah rodiča a dieťaťa sa môže rozvíjať a upevňovať len počas vzájomných stretnutí, počas ktorých je rodič, ktorý má styk s dieťaťom vystavený zložitej situácii, keď jednak je potrebné vytvoriť pre dieťa vhodný program za účelom strávenia príjemných chvíľ, čo však neznamená, že vždy musí ísť o aktívny program, ale zároveň ide o schopnosť adaptability dieťaťa na prostredie otca, s ktorým nepochybne netrávi toľko času ako s druhým rodičom, teda matkou, čo nepochybne v danom veku dieťaťa spôsobuje značnú naviazanosť maloletého na matku, pod ktorej vplyvom sa nachádza vo výraznej miere.

28. Odvolací súd sa plne stotožňuje so správnosťou rozsudku súdu prvej inštancie ohľadne výroku V. o úprave styku otca s maloletým a jeho dôvodmi vyjadrenými v bode 31 napadnutého rozsudku a nevidí dôvod pre vyslovenie pochybnosti o nesprávnosti rozhodnutia prvoinštančného súdu o úprave styku otca s maloletým, a to napriek množstvu písomných vyjadrení matky v rámci odvolacieho konania, a to ani z hľadiska jej odvolacích dôvodov, keď podľa názoru odvolacieho súdu prvoinštančný súd dostatočne zistil skutočný stav veci, vec správne právne posúdil a taktiež nebola zistená vada majúca za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, pričom účastníci konania pred prvoinštančným súdom nemali návrhy na doplnenie dokazovania.

29. Matka však v odvolaní uvádzala potrebu vykonania znaleckého dokazovania vo veci skúmania osobnosti otca znalcom z odboru psychológia alebo psychiatria s akcentom na poruchy osobnosti a jej prejavy, majúce vplyv na bezpečie maloletého pri 2-dňovom styku s prespatím u otca a tiež zisťovanie tendencií ku klamstvu.

30. Dokazovanie je časťou civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečiť dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd nie je v civilnom mimosporovom konaní viazaný návrhmi účastníkov

na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z navrhnutých dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané je vecou súdu, a nie účastníkov konania. Pokiaľ súd v priebehu civilného konania (prípadne) nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nejde o procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (viď R 125/1999). Rozhodnutia vo veciach občianskoprávných Zbierka stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 2/2022.

31. Odvolací súd k danému dodáva, že znalecké dokazovanie prichádza do úvahy vtedy, ak sa v konaní rieši otázka, na ktorú sú potrebné odborné vedomosti. Je dôležité pripomenúť, že prednosť pred znaleckým dokazovaním má odborné vyjadrenie od odborne spôsobilej osoby (§ 206 CSP). Ak rozhodnutie závisí od posúdenia skutočností, na ktoré treba vedecké poznatky, a pre zložitnosť posudzovaných otázok nepostačuje postup podľa § 206, súd na návrh nariadi znalecké dokazovanie a ustanoví znalca (§ 207 ods. 1 CSP). Návrh na nariadenie znaleckého dokazovania znaleckým ústavom je prípustný len v obzvlášť závažných prípadoch vyžadujúcich si osobitné vedecké posúdenie, alebo ak závery znalcov sú v zrejmom rozpore (§ 207 ods. 3 CSP). V poručenských veciach prichádza do úvahy odborné posúdenie, príp. znalecké dokazovanie, v prípadoch kde sú suspektné patologické prejavy účastníkov, t. j. rodičov a dieťaťa, napríklad alkoholizmu, užívanie drog, duševná porucha, domáce násilie a pod. V prípadoch, keď sa rodičia nevedia dohodnúť na úprave styku, príp. zverení maloletého dieťaťa, postačí vypočuť rodičov a dieťa. Takéto posúdenie je najmä otázkou právnou, nie skutkovou. Ak obaja rodičia stoja v konflikte s potenciálom jeho prenášania na prežívanie vzťahu maloletého dieťaťa ku každému z nich, potom znalecké dokazovanie, ktoré potvrdí konfliktné založenie jedného z rodičov pri súčasnom pozitívnom citovom vzťahu maloletého dieťaťa k obojom rodičom, neprináša do obrazu skutočného stavu veci významný posun spôsobilý ovplyvniť rozhodnutie súdu (uznesenie ÚS SR sp. zn. III. ÚS 461/2022, bod 18). Zadanie vypracovania znaleckého posudku v rodinnoprávnych veciach nie je vždy potrebné a účelné. V nálezze Ústavného súdu Českej republiky zo dne 30.03.2023 sp. zn. I. ÚS 3522/22 dospel Ústavný súd k záveru, že ustanovenie znalca by zbytočne, významne predĺžilo odvolacie konanie, bez toho, aby bol zo znaleckého posudku získaný relevantný skutkový odborný záver, ktorý by mal riešený prípad zásadne ovplyvniť. Posúdenie konkrétnych okolností k zisteniu vhodnosti úpravy styku v danej veci je vždy úlohou súdu, ktorej sa iba poukázaním na závery znalca nemôže zbaviť. V ostatných prípadoch sudcovia nemôžu vo veciach starostlivosti o dieťa nekriticky prijímať závery znaleckých posudkov, v ktorých súd veľaokrát formulované odpovede na otázky súdov, ktoré prekračujú medze odborného posúdenia a zasahujú priamo do rozhodovania súdov tým, že dávajú priamy návod, ako má súd vo veci rozhodnúť. Súdna rozhodnutie musí byť rozhodnutím nezávislého súdu, a nie súdneho znalca (porovnaj tiež nález zo dne 13.12.2007 sp. zn. II. ÚS 2630/07 (N 224/47 SbNU 941).

32. Námietačka matky na doplnenie dokazovania znaleckým dokazovaním na posúdenie psychického stavu otca nebola náležite matkou a dôvodne uplatnená, dané dokazovanie by predĺžilo konanie a jeho potreba nevystala ani podľa odvolacieho súdu, vzhľadom na ďalšie dôkazy, z ktorých je zrejmé, že otec je spôsobilý starostlivosti o maloletého v čase realizácie styku.

33. K skutkovým zisteniam z psychologického nálezu A. M. G., psychológa ako aj k nálezu A. M. D., ambulantného psychiatra a k jeho správe zaslané na žiadosť súdu, prvoinštančný súd uviedol dané zistenia v bodoch 24 až 26 odôvodnenia rozsudku a tiež tieto dôkazy vyhodnotil v bode 31 napadnutého rozsudku, s ktorými sa odvolací súd stotožňuje.

34. Odvolací súd zdôrazňuje, že jedným zo základných atribútov rozhodovania v ktoromkoľvek štádiu súdneho konania (sporového aj nesorového) je, že pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia (§ 217 ods. 1 prvá veta CSP). Ku dňu vyhlásenia rozsudku teda musí byť ustálený jeho skutkový aj právny základ, existujúci v danom čase. Prípadné zmeny tohto stavu, ktoré nastali v budúcnosti, nemôžu späťne (napr. v dovolacom konaní) meniť pohľad na správnosť rozsudku v čase jeho vyhlásenia. Výnimkou nie je ani rozhodnutie súdu o výkone rodičovských práv a povinností, pri ktorom však hmotnoprávna úprava umožňuje zmenu rozsudku v prípade podstatnej zmeny okolností, z ktorých pôvodné rozhodnutie vychádzalo.

35. Odvolací súd tiež dodáva, že pokiaľ by bola pochybnosť matky o bezpečie a zdravie maloletého dôvodná, vzhľadom na matkou tvrdý nepriaznivý psychický zdravotný stav otca, tak by nepochybne nebola súhlasila so stretávaním sa otca s maloletým, a to ani v rozsahu niekoľkých hodín v nedeľu

tak, ako bolo medzi účastníkmi konania v priebehu konania pred prvoinštančným súdom dohodnuté. Rovnako neboli preukázané obavy matky o nespôsobilosti otca zabezpečiť starostlivosť o maloletého počas styku otca s dieťaťom, tieto zostali opätovne iba v rovine jej subjektívnych tvrdení, bez predloženia relevantného dôkazu či opodstatnenej argumentácie z takéhoto dôkazu vyplývajúcej a sú iba dôkazom snáh matky eliminovať, teda zúžiť styk otca s maloletým.

36. Ani vzhľadom na prebiehajúce trestné konanie vo veci trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby, ktoré konanie sa týka výlučne osoby matky, nie je dôvod eliminovať právo otca na podieľaní sa na starostlivosti o maloleté dieťa iba v rámci úpravy styku, na ktorej sa rodičia maloletého evidentne nevedia dohodnúť. Ak by sa mala pripustiť argumentácia matky spočívajúca v obavách o život a zdravie dieťaťa počas styku s otcom za opodstatnenú, tak by k týmto obavám malo dôjsť aj počas niekoľkých hodín, ktoré maloletý strávi s otcom doteraz na základe dohody rodičov v rozsahu niekoľkých hodín v nedeľu, pričom vzhľadom na práva rodiča a jeho právo participovať na výchove dieťaťa v rámci úpravy styku, je predmetná úprava styku stanovená rozhodnutím prvoinštančného súdu v rozsahu každého druhého víkendu od soboty do nedele, čo nepredstavuje 2 noci prespatia, ako matka uvádzala v odvolaní a následných podaniach, ale ide o prespatie len na 1 noc, výrazne minimálna z hľadiska rozvíjania styku dieťaťa s rodičom, ktorý ho nemá vo svojej starostlivosti. Správne prvoinštančný súd prihliadol aj na zmenu bydliska maloletého, k čomu došlo na základe rozhodnutia matky a aj s poukazom na vek maloletého, vzdialenosť bydlísk je dôvod na úpravu styku aspoň každý druhý víkend v mesiaci od soboty do nedele s prespatím tak, ako učinil súd prvej inštancie za účelom zabezpečenia potrebného času pre plnohodnotný styk otca s maloletým, trávenie voľnočasových aktivít a upevňovania citovej väzby. Nepochybne maloletý má právo poznať aj príbuzných zo strany otca a rozvíjať s ním citové väzby, spoznávať aj bytové prostredie otca a nie je vhodné ponechať alebo akceptovať doterajší stav, aby k stretávaniu dochádzalo v penzióne, ktorý si otec prenajímal za účelom doterajšej realizácie styku s maloletým aspoň v rozsahu niekoľkých hodín. Samozrejme je nepochybné apelovať aj na otca, aby dôsledne dodržiaval režim maloletého, podával mu vhodnú stravu a v uvedenom smere, aby rodičia spolu komunikovali, dodržiavali vzájomnú informačnú povinnosť.

37. Pokiaľ ide o tvrdenia matky o preukázanej posttraumatickej stresovej poruche spôsobenej konaním otca voči jej osobe, vyhodnotené v rámci trestného konania a následne prejavujúcej sa v jej konaní, keď údajne už neodovzdáva maloletého otcovi osobne z dôvodu veľkého strachu z jeho osoby, k uvedenému odvolací súd poukazuje na to, že doteraz tomu tak nebolo, matka neuvádzala skutočnosti, že dieťa nemôže otcovi osobne odovzdávať, preto sa aj tento postoj javí odvolaciemu súdu ako účelový.

38. Pre civilné sporové konanie platí dispozičná zásada, t.j. súdne konanie sa zásadne začína na návrh strany sporu. Platí to aj pre odvolacie konanie, ktorého začatie musí byť iniciované niektorou zo strán, resp. iným subjektom konania. Dispozičná zásada sa prejavuje aj v tom, že osoba, ktorá je oprávnená podať odvolanie, sa môže odvolania vzdať, čo je tiež dispozičný úkon s predmetom konania. Odvolania sa môže oprávnená osoba vzdať len voči súdu a len po vyhlásení rozhodnutia. Vzdanie sa odvolania iným spôsobom a voči inému subjektu nemá právne účinky. Vzdať sa odvolania je možné od vyhlásenia rozhodnutia do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Pokiaľ sa oprávnená osoba účinne vzdala odvolania, odvolanie už nemôže neskôr podať. Ak by takáto osoba odvolanie podala, odvolací súd takéto odvolanie odmietne ako podané neoprávnenou osobou.

39. Preto odvolanie matky do IV. výroku o vyživovacej povinnosti otca odvolací súd odvolanie odmietol podľa § 386 písm. b) CSP, keďže bolo podané neoprávnenou osobou, teda matkou, ktorá sa proti predmetnému výroku po vyhlásení rozsudku prvoinštančného súdu, jeho odôvodnení a poučení o opravnom prostriedku vzdala práva podať odvolanie, ktorý záver nespochybňuje skutočnosť, že otec sa proti predmetnému IV. nevzdal práva podať odvolanie, teda matke nesvedčí právo odvolať sa proti výroku o vyživovacej povinnosti otca.

40. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku V. a v závislom výroku o trovách konania VII. ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

41. V ďalšom odvolací súd dodáva, že i podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania.

Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne).

42. Civilný mimosporový poriadok v ustanovení § 52 upravuje základnú zásadu náhrady trov konania v mimosporovom procese, podľa ktorej žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, pokiaľ zákon v nasledujúcich ustanoveniach neupravuje inak. O povinnosti nahradiť trovy konania (pokiaľ nejde o trovy konania štátu) rozhoduje súd len na návrh oprávneného účastníka (§ 57 CMP). Odvolací súd však vzhľadom na charakter daného konania – o rozvod manželstva a s tým spojené konanie o úpravu výkonu práv a povinností rodičov k maloletým deťom považuje za spravodlivé, aby si každý z účastníkov znášal trovy odvolacieho konania sám a v súlade so všeobecnou zásadou náhrady trov v mimosporovom konaní a s poukazom na ustanovenie § 52 CMP vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

43. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov členov senátu 3 : 0 (§ 393 ods. 2 veta druhá CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie,

lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1 000,- eur (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).